

Om de opbrengst van een partij tulpen op peil te houden, gebruikte men de 'toppers' om door te telen: bollen boven ziftmaat 12-13. Toppers is een bekend bollenbegrip geworden met ook een menselijke variant. De bloembollengeschiedenis kent diverse grootheden die met hun prestaties de huidige generaties een dienst hebben bewezen. Deze 'Toppers' zijn geraapt uit ereleden van de (K)AVB en de laureaten van het Damesfonds. In deze aflevering Ernst Krelage (1869-1956).

Grondlegger Tuinbouwwaad

Tekst: Maarten Timmer
Fotografie: Beeldbank Noord-Hollands Archief

Net als zijn vader prefereerde Ernst Krelage een carrière in de wetenschap. Vandaar dat hij na het gymnasium bij Hugo de Vries in Amsterdam botanie ging studeren. Omdat het bedrijf echter bij gebrek aan een opvolger (Ernst was enig kind) achteruit 'boerde' en zijn vader met zijn gezondheid sukkelde, brak hij in januari 1891 zijn studie af om in het bedrijf te gaan werken. Twee jaar later begon ook zijn bestuurlijke loopbaan. Hij was in 1900 een van de oprichters van de Bond van Bloembollenhandelaren. In het eerste bestuur was hij ondervoorzitter en in het tweede bestuur trad hij in 1903 aan als voorzitter. In 1904 trad hij af om zijn bestuurlijke loopbaan voort te zetten bij de AVB. Toen trad hij toe tot het hoofdbestuur, werd ondervoorzitter in 1905 en 1906 en voorzitter toen Wentholt aftrad.

Vanwege omstandigheden betreffende zijn bedrijf, waarover hieronder meer, trad hij in maart 1920 af en benoemde de algemene ledenvergadering van 20 december 1920 hem tot erelid. Hij kreeg bij zijn afscheid een Oud-hollandse bruidskast met zilveren plaat.

TENTOONSTELLING 1910

Krelage en Wentholt leden in de algemene ledenvergadering van 28 maart 1904 een smadelijke nederlaag toen hun voorstel sneuvelde om de tentoonstelling van 1905 op een andere

leest te schoeien. Ze wilden meer buitenlands bezoek trekken door de tentoonstelling naar half april te verplaatsen en minder de nadruk leggen op het showen van hyacinten. De tegenstand van de 'gevestigde orde' bleek te groot. De tentoonstelling van 1905 werd echter geen succes en toen Krelage voorzitter werd, zette hij het thema tentoonstelling weer op de agenda. Het zou in 1910 - als de AVB vijftig jaar bestond - een combinatie moeten worden van een grote buitententoonstelling met meer dan alleen bolgewassen in combinatie met een binnententoonstelling op een groot parkachtig terrein. Hij kreeg het zonder slag of stoot door de algemene ledenvergadering van 27 maart 1908 en de tentoonstelling van 1910 (van 23 maart tot 29 mei op meer dan 6 hectare) was een groot succes en legde ook de basis voor de latere Flora's en Floriades. Om de tentoonstelling tot stand te brengen werd Krelage in 1908 lid van de gemeenteraad van Haarlem, iets wat hij tot dan toe had geweigerd.

TUINBOUWRAAD

Drs. H. Lovink werd in 1901 directeur-generaal bij het ministerie van Waterstaat, Handel en Nijverheid. Hij vond het voor het beleid noodzakelijk dat er een algemene tuinbouwvereniging zou komen. Krelage vond ook dat de tuinbouw een bundeling nodig had vanwege de belangenbehartiging. De tuinbouw telde toen 176 verenigingen met bijna 16.000 leden. Beide mannen werkten nauw samen, maar het duurde vanwege de vele tegenstand die moest

worden overwonnen tot 4 mei 1908 eer de Nederlandse Tuinbouwwaad werd opgericht. Lovink werd voorzitter en Krelage kwam in het bestuur. Tijdens de eerste vergadering bepaalde Lovink de agenda. De raad moest een ongevalverzekering instellen voor werknemers en deelnemen aan de grote internationale tuinbouwtenntoonstelling in Berlijn in 1909. De Tuinbouwwaad werd de eerste vereniging in de land- en tuinbouw die zo'n verzekering onderling regelde en in 1909 triomfeerden de Aalsmeerse seringens in Berlijn.

BEDRIJFSONTWIKKELING

Na zijn vaders dood saneerde Krelage het bedrijf. Hij bracht het aantal collecties planten drastisch terug, vereenvoudigde de administratie en trok Dix aan als medewerker om een grootschalig veredelingsprogramma te beginnen bij diverse siergewassen. Wel zette hij de projectontwikkeling die zijn vader was begonnen door.

Na de Eerste Wereldoorlog kwam het bedrijf in moeilijk vaarwater, mede door valutaproblemen. Het vertrek van Dix (januari 1920) en het ontbreken van een volwassen opvolger (zijn zoontje was acht jaar) bracht Krelage er toe grote delen van het bedrijf te liquideren. Wel bleef hij veredelen.

Omdat Krelage (1869-1956) zowel erelid (1920) werd als de Nicolaas Dames-medaille (1935) besteden we in twee afleveringen aandacht aan hem.